

החלטה

ביום 27.8.92 נעצר בנה הקטין של העוררת בעת שיידה אבנים לעבר חיילי צה"ל במסגרת נוהל קמינים הוטלה ערובה בסך 1,000 ש"ח על אחיו של הקטין ולא על הוריו נוכח מענת האח כי מצבו הבריאותי של האח הוא קשה, והאח מסר כי מסכים הוא לשמש כאפוטרופוס של הקטין.

מאוחר יותר, בוטלה הערובה שהוטלה על האח לאור המלצת היועמ"ש הואיל והנוהל שננקט היה בלתי תקין משום שהורי הקטין בהיותם בחיים הם האפוטרופוסים שלו.

לאחר מכן, נפתח שוב הליך של נוהל קמינים והוטלה ערובה בסך 2,000 ש"ח על העוררת, אימו של הקטין.

בגין הטלת הערובה הנ"ל על העוררת הוגש ב"ש זה והוגשו סיכומים בכתב ע"י התוב"צ והסנגור, כשבפתח דבריה הצהירה התביעה כי לפני משורת הדין היא מסכימה להפחתת סכום הערובה מ- 2,000 ש"ח ל- 1,000 ש"ח.

מפיו של הסנגור נשמעו 4 טענות כנגד חוקיות הטלת הערובה האמורה ואדון בהם אחת לאחת:

א. ההליך במלואו לרבות שמיעת העוררת חייב להיערך בפני "מפקד צבאי" לפי הגדרתו בצו בדבר השגחה על התנהגות קמינים (הטלת ערובה) (הוראת שעה) תשמ"ח-1988 (להלן: הצו) - בסעיף 1 לצו מוגדר "מפקד צבאי" בין השאר כ"קצין צה"ל בדרגת רב סרן ומעלה" שהוסמך לעניין צו זה...". ולמענת הסנגור היא כי כתיבת המסמכים ושמיעת העוררת לא נעשו ע"י "מפקד צבאי" כהגדרתו אלא ע"י קצין בדרגה נמוכה מרס"ן (ככל הנראה סג"מ חמדי). התביעה מסכימה כי במקרה דנן ייתכן שהמפקד הצבאי רס"ן אמיר ספדי, החתום על טופס "ב" ו-"ג" ואשר הטיל את הערובה לא כתב במו ידיו את כתב הערובה ואף לא שמע אישית את העוררת, אך לטענתה אין כל פגם בכך.

לדעתי, המדובר בסמכות עזר ל"מפקד הצבאי" החיונית לפעילות התקינה של המינהל ואופיה הוא מכבי ומכאן שאין כל פסול בה.

באשר לשמיעתה של העוררת, אף היא איננה חייבת להיערך ע"י המפקד הצבאי עצמו. בס' 4 לצו מעוגנת זכות השמעת טענותיה של העוררת במרם תינתן הוראה בדבר הטלת ערובה, אך לא נקבע כי על המפקד הצבאי לשמוע את העוררת בעצמו (ראה בג"צ 290/65 אלתגר נ' ראש עיריית ר"ג פד"י כ' (1) 29).

ב. לעוררת לא נמסר על זכותה לערוך על הטלת הערובה - טענה זו אין לה על מה שתסמוך הואיל ובכתב הערובה (טופס "ד") בסעיף 7 צויין מפורשות, בעברית ובערבית כי זכותה של העוררת לערוך בפני בימ"ש על ההחלטה בדבר הטלת הערובה, טופס אשר חתום בחתימת ידה של העוררת.

מכל מקום, גם אם טענתה זו של העוררת נכונה היא הרי לא נפגעה זכותה הבסיסית הנ"ל לאור העובדה כי הוגש ערר לביהמ"ש על ידה וניתנת בו החלטה.

ג. היועמ"ש או התוב"צ לא אישרו כי קיימות ראיות לכאורה כנגד הקטין - ס' 2 לצו טומן בחובו את הדרישה לקיומן של ראיות לכאורה כנגד הקטין בטרם תוטל על הוריו, ומעיון בטופס "ד" עולה כי נתקיימה שיחה בין סג"מ שחר מהמינהל האזרחי לבין סרן אבינועם שרון מהיועמ"ש בעניין הנ"ל ובסופה כפי שמצויין בטופס הנ"ל "מאושר המלת ערובה" נראה לי כי השיחה בין השניים נסבה סביב השאלה האם קיימות ראיות לכאורה כנגד הקטין, ומשנשתכנע נציג היועמ"ש באותה שיחה, גם אם נתקיימה היא באמצעות המלפון כי אכן קיימות ראיות לכאורה ניתן האישור האמור. יצויין, כי דיון עם תובע או נציג היועמ"ש בעניין הנ"ל. יכול להיעשות גם במלפון ואין בכך כל סתירה לאמור בצו.

ד. דלות חומר הראיות אין בה כדי להצדיק המלת ערובה - מענה זו אין לה על מה שתסמוך, שהרי הדרישה בצו הינה לקיומן של ראיות לכאורה בלבד והרי טופס מעצר שטח ע"י חייל, שצילומו מצוי לפני, מהווה גם מהווה ראיה לכאורה כנגד הקטין ולא אחת מורשעים באשמים, בפני בימ"ש זה, בהסתמך על עדות יחידה של חייל אשר מילא טופס כזה בעקבות מעצרו של חשוד.

ה. אין להשתמש בסמכות מינהלית נגד הקטין פעמיים בגין אותו אירוע, בעקבות המלת הערובה לראשונה על אחריו של הקטין - ייאמר מיד כי הסמכות בה מדובר איננה מופעלת כנגד הקטין אלא כנגד האפוטרופוס, וההחלטה הראשונה שבוטלה, היתה כנגד אחריו של הקטין ולא כנגד העוררת. יתרה מזאת, המלת הערובה לראשונה על אחריו של הקטין נעשתה ללא סמכות ומשבוטלה אין בכך כדי למנוע קבלת החלטה אחרת באותו עניין כנגד העוררת (ראה בעניין זה ע"א 433/80 פד"י (ל"ז) (1) 337, 351 וכך בג"צ 727/88 פד"י מ"ב (4) 492487 - שם נקבע כי החלטת רשות הנוגדת את החוק או נגועה בחוסר סמכות אין בה כדי למנוע מן הרשות לחזור בה ולייתן החלטה אחרת תחתיה).

בשולי ההחלטה ברצוני להביע את מורת רוחי מן הצורה בה נציגי הרשות ממלאים את המפסים הקשורים בעניין המלת ערובה. מן הדין היה כי המפסים ימולאו ביתר תשומת לב ולא כלאחר יד וכי יקפידו לציין אם אכן אושר ע"י היועמ"ש או התוב"צ קיומן של ראיות לכאורה וכך את פרטיו של מקיים השימוע עם ההורה של הקטין והאם הוסמך הוא לעניין זה ע"י "המפקד הצבאי". במילוי המפסים בצורה מדוייקת יהא כדי לחסוך את זמנו היקר של בימ"ש זה בשימוע לפחות חלק מן העררים המוגשים בפניו.

סוף דבר, אני דוחה את טענות הסנגור בערר זה ולאור הצהרת התביעה אני מורה כי כתב הערובה כנגד העוררת ישונה באופן שסכום ההתחייבות בו יעמוד על סך של 1,000 ש"ח בלבד, כל יתר התנאים בכתב הערובה יישארו בתוקפם.

מזכירות בימ"ש תודיע כל תוכן החלטה זו לצדדים
ניתן בהעדר הצדדים היום 29.4.92

(-)

רס"ן י. צארום

העתק מתאים למקום
עו"ד רמי יובל

